

JOCS I CANÇONS DELS NOSTRES MENUTS

La Pedagogia actual ens demostra que molts jocs, formes de vida i ambient de poble són una de les millors escoles que mai han tingut els xiquets, sobre tot dels 3-4 als 15 anys. Molt millor encara si l'escola els recull i aprofita per l'educació dels xiquets. Molts d'ells són formatius, i millor encara, són un bon divertiment, molt més que la TV on el xiquet queda enfavat mirant d'una manera individualista i passiva.

Els jocs que anem a descriure els coneixem bé tots nosaltres, puix els hem jugat durant molt de temps, però és necessari el revitalitzar-los, sobre tot, després que els carrers ja no els fan per a persones i de que la TV ens ha envaït casa nostra. Va de bo, puix:

TOCADETA:

Joc senzill d'encalçar. El qui paga compta de l'ú al deu. Després arranca a córrer darrere dels altres. Quan en toca un, aquest paga.

Aquest joc s'anomena també jugar a acaçar, i a conill o a conills. En el darrer cas, el jugador que paga, en agafar-ne un altre, li diu conill i arranca a córrer.

LA ULTIMETA:

El qui paga té la ultimeta. Compta d'un a deu. Quan acaba de comptar corre darrere els altres. Quan toca algú, li diu: la ultimeta. El qui ha estat tocat paga. Compta deu i acaça els altres, per a passar la ultimeta. I així els xiquets continuen el joc com abans, fins que s'hi cansen.

TOCAR FERRO VELL:

Joc d'encalçar, igual que el de tocadeta i conill, amb l'afegitó que no es pot agafar els qui estan tocant ferro vell (una reixa, porta, canaleres, bici, etc).

A EMPONNAR-SE:

Qui paga encalça els companys de joc. No els pot tocar si estan emponnats, però sí quan estan drets o mig emponnats. Quan en toca un, aquest paga. L'altre es lliura de pagar.

CASSOLETA:

Joc d'encalçar quasi igual a emponnar-se.

El xiquet que paga acaça els altres. Quan en toca un, aquest paga. Però no pot tocar el jugador que s'ajup dient la paraula cassoleta.

PEUS EN ALT:

El qui paga compta de l'ú al deu per tal de donar temps als companys per a enfugir-se'n. Tot seguit els encalça. Si en toca un, aquest paga, i l'altre se'n lliura. Però no pot agafar els qui tenen els peus en l'aire, sense tocar terra.

PAMET:

El xiquet que paga es col·loca, al principi del joc, enmig del carrer. Tot seguit encalça els altres. Si en toca un, aquest paga. Quan un dels xiquets tem que aquell l'agafe, ha de córrer per posar-se en un lloc que estiga almenys un pam més alt que el sòl normal del carrer (com ara, un portal, una reixa, etc). Si el qui paga toca un jugador que tinga alguna part del cos o calçat a menys d'un pam del sòl, aquest paga. Altres varietats d'aquest joc són:

- a) Els jugadors es posen en dues voravies o voreres oposades i passen de l'una a l'altra. El qui paga està al mig del carrer i els encalça. Si n'agafa un, aquest paga.

- b) És igual, però els xiquets quan travessen el carrer, ho han de fer com els crancs o les granotes.

TULA VERINOSA:

El qui paga corre darrere els altres. Quan toca algú, li diu tula. Aquest paga. Aleshores es posa una mà on l'ha tocat, com ara si ha estat tocat al cap, correrà amb la mà damunt del cap; si l'ha tocat al peu, correrà coix. El que paga deurà tocar els altres amb la mà lliure. Quan ho aconsegueix, l'altre paga.

TALLAR EL FIL:

El qui paga compta deu, mentre els altres peguen a fugir. Després diu el nom del que vol acaçar, i l'acaça. Però si entre ells dos un altre travessa, ha de perseguir aquest últim. És a dir, ha d'acaçar aquell que ha tallat el fil cada volta que açò s'esdevinga. Quan el toque, pagarà l'altre.

RASCA-ME-LA:

Joc idèntic quasi a l'anterior, però amb la diferència que quan el que paga acaça al que fuig, si ve un altre xiquet i li pega al caçador, aquest deurà encalçar al que li ha pegat. Si després un altre li pega, ha de cercar aquest, i així van seguint indefinidament.

COMISSIÓ DE CULTURA
(Vicent Romans Noguera)

BIBLIOGRAFIA:

- “Els jocs de xiquets al P. Valencià”
(J. Bataller Calderón)
“Coses de la meua terra, la M. Alta”
(F. Martínez i Martínez)
“Treball de camp de la C. De Cultura”
(Ondara)

VOCABULARI:

- Encalçar: Perseguir.
Emponnar-se: Agacharse
Ajupir-se: Agacharse.
Sòl: Suelo.
Voravia o vorera: Acera.
Cranc: cangrejo.
Coix: Cojo.
Cercar: Buscar.

JOCES I CANÇONS DELS NOSTRES MENUTS

La Pedagogia actual ens demostra que molts jocs, formes de vida i ambient de poble son una de les millors escoles que mai han hagut els xiquets, sobre tot dels 3-4 als 15 anys. Molt millor encara si l'escola els recull i aprofita per l'educació dels xiquets. Molts d'ells son formatius, i millor encara, son un bon divertiment, molt més que la T.V. on el xiquet queda enfavat mirant, d'una manera individualista i pasiva.

Els jocs que anem a descriure els coneixem ben bé tots nosaltres, puix els hem jugat durant molt de temps, però es necessari el revitalitzar-los, sobre tot, després de que els carrers ja no els fan per a persones i de que la T.V. ens ha invadit casa nostra. Va de bó, puix:

TOCADETA:

Joc senzill d'encalçar. El qui paga compta de l'ú al deu. Després arranca a córrer darrere dels altres. Quan en toca un, aquest paga.

Aquest joc s'anomena també jugar a acaçar, i a conill o a conills. En el darrer cas, el jugador que paga, en agafar-ne un altre, li diu conill i arranca a córrer.

LA ULTIMETA:

El qui paga té la ultimeta. Compta d'un a deu. Quan acaba de comptar corre darrere els altres. Quan toca algú, li diu: la ultimeta. El qui ha estat tocat paga. Compta deu i acaça els altres, per a passar la ultimeta. I així els xiquets continuen el joc com abans, fins que s'hi cansen.

TOCAR FERRO VELL:

Joc d'encalçar, igual que el de tocadeta o conill, amb l'afegitó que no es pot agafar els qui estan tocant ferro vell (una reixa, porta, canaleres, bici, etc).

A EMPONNAR-SE:

Qui paga encalça els companys de joc. No els pot tocar si estan emponnats, però sí quan estan drets o mig emponnats. Quan en toca un, aquest paga. L'altre es lliura de pagar.

CASSOLETA:

Joc d'encalçar quasi igual a emponnar-se.

El xiquet que paga acaça els altres. Quan en toca un, aquest paga. Però no pot tocar el jugador que s'ajup dient la paraula cassoleta.

PEUS EN ALT:

El qui paga compta de l'ú al deu per tal de donar temps als companys per a enfugir-se'n. Tot seguit els encalça. Si en toca un, aquest paga, i l'altre s'en lliura. Però no pot agafar els qui tinguen els peus en l'aire, sense tocar terra.

PAMET:

El xiquet que paga es col.loca, al principi del joc, enmig del darrer. Tot seguit encalça els altres. Si en toca un, aquest paga. Quan un dels xiquets tem que aquell l'agafe, ha de córrer per posar-se en un lloc que estiga almenys un pam més alt que el sòl normal del carrer (com ara, un portal, una reixa, etc). Si el qui paga toca un jugador que tinga alguna part del cos o calcat a menys d'un pam del sòl, aquest paga. Altres varietats d'aquest joc son:

a) Els jugadors es posen en dues voravies o voreres oposades i passen d'una a l'altra. El qui paga està al mig del carrer i els encalça. S'n'agafa un, aquest paga.

b) Es igual, però els xiquets quan travessen el carrer, ho han de fer com els crancs o les granotes.

TULA VERINOSA:

El qui paga corre darrere dels altres. Quan toca algú, li diu tula. Aquest paga. Aleshores esposa una mà on l'ha tocat, com ara si ha estat tocat al cap, correrà amb la mà damunt del cap; si l'ha tocat al peu, correrà coix. El que paga deurà tocar els altres amb la mà lliure. Quan ho aconsegueix, l'altre paga.

TALLAR EL FIL:

El qui paga compta deu, mentres els altres peguen a fugir. Després diu el nom del que vol acaçar, i l'acaca. Però si entre ells dos un altre travessa, ha de perseguir a aquest últim. Es adir, ha d'acacar aquell que ha tallat el fil cada volta que aço s'esdevinga. Quan el toque, pagarà l'altre.

RASCA-ME-LA:

Joc idèntic quasi al anterior, però amb la diferència de que quan el que paga acaça al que fuig, si ve un altre xiquet i li pega al caçador, aquest deurà encalçar al que li ha pegat. Si després un altre li pega, ha de cercar aquest, i així van seguint indefinidament.

COMISSIO DE CULTURA

BIBLIOGRAFIA:

- "Els jocs dels xiquets al P. Valencià"
(J. Bataller Caldeón)
- "Cosas de la meua terra, la M. Alta"
(F. Martínez i Martínez)
- "Treball de camp de la C. de Cultura"
(Ondara)

VOCABULARI:

- Encalçar – Perseguir
- Emponnar-se – Agacharse
- Ajupir-se – Agacharse
- Sòl – Suelo
- Voravía o Vorera – Acera
- Cranc – Cangrejo
- Coix – Cojo
- Cercar – Buscar